

BİZ NORMAL UNIVERSİTET QURMAĞA MƏHKUMUQ

*Bizim ölkənin gələcək taleyi, gənclərə nəyi və
necə öyrətməyimizdən asılı olacaq*

Heydər Əliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin keçdiyi həyat yolu çox mürəkkəb olub. Bu tarixi yol AR Prezidenti Heydər Əliyevin 13 iyun 2002-ci ildə ADİU-nun 70 illik yubiley çıxışında hərtərəfli təhlil edilmişdir. Çıxış hər kəs üçün əlçatan olsa belə, son cümlələri təkrarən yada salmaq istəyirəm. Ulu öndər universitet kollektivinə xitabən deyir:

“Keçmişdə yazdığınız kitablarınızın hamısını kənara qoyun... İndi yeni-yeni əsərlər yazın və ən əsası, bizim gəncləri, gənc nəsli müasir bazar iqtisadiyyatı tələblərinə uyğun olaraq, müasir dünya maliyyə sisteminin tələblərinə uyğun olaraq təhsilləndirin... Dünyanın mürəkkəb maliyyə sistemində, iqtisadi sistemində qoşulmaq üçün bizə müasir, hazırlıqlı, xarici dilləri bilən, dünya təcrübəsini mənimsəmiş gənclər lazımdır. Bu isə sizin qarşınızda duran əsas vəzifədir”.

Həmin məruzədən 20 il keçir, UNEC yubileyinə təqribən 20 gün qalır. Məmnuniyyətlə demək olar ki, universitetin qarşısında duran əsas vəzifələr ulu öndər Heydər Əliyevin cızdığı yol xəritəsinə uyğun olaraq uğurla həyata keçirilir. Ölkəmizdə marketinq, menecment, vergi sistemi, ticarət, maliyyə, statistika və s. ixtisaslar üzrə kadr hazırlayan təhsil və elmi-tədqiqat mərkəzinə çevrilib.

Bir Şərq misalında deyilir: *yaxşı çıxış edən yaxşı adam deyil, yaxşı düşünən yaxşı adamdır.* Prof. Ədalət Muradov rektor təyin ediləndən sonra “narxoz” kimi tanıdığımız ali məktəb UNEC-ə çevrildi və neqativ hallar da aradan qaldırıldı. Bütün istiqamətlərdə çoxlu müsbət dəyişikliklər baş verdi. Nəticədə UNEC ilk Azərbaycan universiteti olaraq dünyanın tanınmış universitetləri sırasına daxil oldu.

Demək olar ki, universitet tamamilə yenidən quruldu. Ciddi struktur dəyişiklikləri baş verdi. Təhsilin məzmunu zamanın tələbinə uyğunlaşdırıldı. İdarəetmə sistemi yeniləndi. Vertikal idarəetmədən üfüqi idarəetməyə keçirildi. Kadrların seçiminə

və təyinatına xüsusi diqqət yetirildi. Xaricdə təhsil alan azərbaycanlı gənclər UNEC-ə cəlb olundu. Tələbələrə münasibət kökündən dəyişdi. Tələbələrin mənafeləri hər yerdə qorundu, onlara qayğı göstərildi.

UNEC-də elm, təhsil mühiti müasirləşdi. Təhsil subyektlərinin əməyi elmi əsaslarla dəyərləndirildi. Maaşlar dəfələrlə artırıldı. Kitabxana xidməti nümunəvi hala gətirildi. Rektor yeni ideyaya, təkliflərə açıq olduğundan UNEC daxilində yeni struktur qurumlar yarandı. Nəticədə indeksli elmi jurnallarda çap olunan məqalələrin sayı sıçrayışla artdı. Belə məqalə müəllifləri öz maaşlarından daha çox mükafat aldılar. Bu ənənə imkan verir ki, universitet müəllimləri özlərini elmə, təhsilə həsr edə bilsinlər.

Təhsil sistemimizdə UNEC-in imza atdığı illər çoxdur. Bu illərin hamısına bir **məktubda** toxunmaq mümkün olmadığından, bir neçəsini yada salmaq istəyirəm. Misal olaraq **TEDx** mühazirələrini göstərmək olar. Dəyərli elmi nəticələrin yayılmasını təmin etmək üçün xaricdə (ABŞ, AFR, RF, Türkiyə və s.) bu üsuldən geniş istifadə edirlər. Ölkənin tanınmış elm adamları, ictimai-siyasi xadimləri öz ideyalarını 20 dəqiqə ərzində dinləyicilərə çatdırır və nəticədə həm məruzə orijinal üsulla qiymətləndirilir, həm də yayılır. Qeyd edirəm ki, TEDx mühazirələri görüldüyündən daha əhəmiyyətlidir. Bu kanal vasitəsi ilə hər kəs minlərlə tanınmış elm adamlarının, dünya liderlərinin məruzələrini dinləyə bilər.

Tələbələrin fərdi inkişafı da rəhbərliyin diqqət mərkəzindədir. Onların da inkişafı üçün əhəmiyyətli imkanlar yaradılıb. Onlar **“Science Slam”** vasitəsilə uğurlarını həm təsdiq edə, həm də yaya bilirlər.

Ümumiyyətlə, UNEC yeniliklərə açıq beynəlxalq səviyyəli təhsil və elm ocağıdır. Bu elm mərkəzində dünyanın tanınmış alimlərini görmək mümkündür. Müsəlman dünyasının elm üzrə “Nobel” mükafatı almış alimləri UNEC-in fəxri qonaqları olublar. Belə ki, iqtisadiyyat üzrə professor, banqladeşli Məhəmməd Yunisin və türkiyəli kimyaçı alim Əziz Sancarın məruzələrini UNEC-də mən də dinləmişəm.

Distant təhsillə bağlı çıxışında rektor problemə konseptual yanaşır: “Azərbaycanda distant təhsilin tətbiqi üçün böyük və uğurlu işlər görüb. UNEC-də isə distant

təhsilin ən yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün nə lazımdırsa edilib. Distant təhsil tətbiq olunarsa, nəinki Azərbaycan gəncləri, hətta xarici ölkələrin gəncləri də bizim universitetlərin tələbəsi ola bilər. Biz bu gün də internetdən ali təhsil bilikləri əldə etmək və yaymaq üçün istifadə edə bilərik. Bunun üçün UNEC-də nümunəvi şərait yaradılıb”.

Dünya sürətlə inkişaf edir, texnoloji sinqulyarlıq dövrünə qədəm qoymuşuq. “Rəqəmsal iqtisadiyyat”, “kriptovalyuta”, “4-cü sənaye inqilabı”, “süni intellekt”, “ekonofizika”, “bitcoin”, “homo ekonomiko” kimi yeni anlayışlar həyatımıza daxil olur. Bu anlayışları ictimai şüura yerləşdirmək üçün UNEC-də “Elm həftəsi”, “Elm aylığı”, xarici alimlərin iştirakı ilə beynəlxalq konfranslar, qış və yay məktəbləri mütamədi təşkil edilir. Bir sözlə insan amilini inkişaf etdirmək üçün bütün vasitələrdən istifadə edilir.

UniRank reyting təşkilatı 2020-ci ilin əvvəlində dünya universitetlərinin reytingini açıqlamışdır. Bu təşkilat 13000-dən çox ali təhsil müəssisəsinin təhlili nəticəsində müəyyən edilmiş reyting sıralamasında UNEC dünyada 225-ci yerə yüksəlmişdir. “Asiyanın 200 ən yaxşı universiteti” sıralamasında isə UNEC 167 pillə irəliləyərək qitənin 27-ci ən yaxşı universiteti seçilmişdir.

Bir necə il öncə prof. Ə.Muradovla söhbət zamanı belə bir fikir söylədi: **“Biz normal universitet qurmağa məhkumuq”**. Dedi və qurdu.

Bu münasibətlə rektor prof. Ədalət Muradovu və UNEC ailəsini 90 illik yubiley münasibəti ilə ürəkdən təbrik edirəm. Nə yaxşı ki, bizim də dünya çapında adı çəkilən Universitetimiz var.

Prof. Şahlar Əsgərov, əməkdar elm xadimi,

UNEC Ekonofizika Tədqiqat Mərkəzinin rəhbəri

AR Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Şuranın sədri